

Marcin Krzywda

ZŁOTE
MYŚLI

GPW

Papiery Wartościowe w praktyce

Akcje i kontrakty terminowe futures krok po kroku

Niniejszy ebook jest **własnością prywatną**.

Niniejsza publikacja, ani żadna jej część, nie może być kopiowana, ani w jakikolwiek inny sposób reprodukowana, powielana, ani odczytywana w środkach publicznego przekazu bez pisemnej zgody wydawcy. Zabrania się jej publicznego udostępniania w Internecie, oraz odsprzedaży zgodnie z [regulaminem Wydawnictwa Złote Myśli](#).

© Copyright for Polish edition by ZloteMysli.pl

Data: 25.05.2007

Tytuł: GPW - Papiery Wartościowe w praktyce

Autor: Marcin Krzywda

Wydanie I

ISBN: 978-83-7521-266-2

Projekt okładki: Marzena Osuchowicz

Korekta: Lidia Kaźmierczak

Skład: Anna Grabka

Internetowe Wydawnictwo Złote Myśli

Netina Sp. z o. o.

ul. Daszyńskiego 5

44-100 Gliwice

WWW: www.ZloteMysli.pl

EMAIL: kontakt@zlotemysli.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone.

All rights reserved.

SPIS TREŚCI

<u>Wstęp</u>	5
<u>O rynku kapitałowym raz jeszcze</u>	7
<u>Krótkie przypomnienie z poprzedniej części</u>	7
<u>Inwestorzy na Giełdzie</u>	8
<u>Krajowi inwestorzy instytucjonalni</u>	8
<u>Inwestorzy zagraniczni</u>	10
<u>Inwestorzy indywidualni</u>	11
<u>Motywy działań inwestorów na rynku</u>	12
<u>Indeksy giełdowe</u>	13
<u>Czym jest indeks?</u>	13
<u>Tworzenie indeksów rynku</u>	14
<u>Prosty przykład</u>	15
<u>Indeksy giełdowe na giełdzie warszawskiej</u>	19
<u>Podsumowanie</u>	20
<u>Rozliczanie transakcji</u>	21
<u>Nadzór nad rynkiem kapitałowym i działania zabronione</u>	23
<u>Transakcje zabronione</u>	25
<u>Podsumowanie</u>	28
<u>Akcje</u>	29
<u>Cena akcji</u>	30
<u>Sposób ustalania ceny (kursu)</u>	33
<u>Arkusze zleceń</u>	34
<u>Zasady ustalania kursu</u>	34
<u>Rozliczenie transakcji (Zasada D+3)</u>	39
<u>Praktyczne aspekty realizacji zleceń – prowizje i poślizg</u>	40
<u>Wolumen</u>	42
<u>Zasady obserwacji wolumenu</u>	42
<u>Obrót</u>	43
<u>Dywidenda</u>	44
<u>Przykład</u>	46
<u>Podatek od dywidendy</u>	47
<u>Reakcja rynku na informację o wypłacie dywidendy</u>	47
<u>Prawo poboru (PP)</u>	48
<u>Harmonogram przydzielania Praw Poboru</u>	48
<u>Podsumowanie</u>	52
<u>Emisja pierwotna</u>	52
<u>Harmonogram emisji pierwotnej</u>	53
<u>Jak ustala się cenę akcji debiutującej spółki?</u>	54
<u>Debiut giełdowy</u>	55
<u>Strategia „kup i sprzedaj w dniu debiutu”</u>	56
<u>Prawa Do Akcji (PDA)</u>	56
<u>Jak zapisać się na akcje spółki?</u>	57
<u>Jakie firmy planują giełdowy debiut?</u>	58
<u>W które debiutujące spółki inwestować?</u>	58
<u>Split (podział)</u>	59
<u>Umorzenie akcji</u>	60
<u>Krótką sprzedaż</u>	61
<u>Koszty transakcji krótkiej sprzedaży</u>	63

<u>Zabezpieczenie pożyczki</u>	63
<u>Papiery dopuszczalne w krótkiej sprzedaży</u>	65
<u>Wskaźniki charakteryzujące akcje</u>	65
<u>Reguły wyboru akcji</u>	67
<u>Kontrakty terminowe futures</u>	70
<u>Instrumenty terminowe – wprowadzenie</u>	72
<u>Definicja kontraktu terminowego futures</u>	73
<u>Otwarcie/zamknięcie pozycji</u>	76
<u>Pozycje długa i krótka</u>	77
<u>Serie kontraktów terminowych</u>	77
<u>Oznaczenia serii</u>	78
<u>Depozyt zabezpieczający</u>	79
<u>Rozliczenia codzienne</u>	82
<u>Making to market</u>	83
<u>Zamknięcie pozycji</u>	83
<u>Rozliczenie wygasającej serii</u>	83
<u>Rolowanie</u>	84
<u>Prowizje</u>	85
<u>Ryzyko związane z obrotem kontraktami terminowymi</u>	85
<u>Procedura otwarcia rachunku inwestycyjnego futures</u>	86
<u>O czym powinieneś pamiętać grając na kontraktach?</u>	86
<u>Charakterystyka kontraktów terminowych</u>	87
<u>Cena futures i cena spot</u>	87
<u>Cena teoretyczna (fair value)</u>	89
<u>Liczba otwartych pozycji (LOP)</u>	91
<u>Zasady obserwacji LOP</u>	92
<u>Rodzaje kontraktów terminowych notowanych na GPW</u>	93
<u>Kontrakty terminowe na indeks WIG20</u>	93
<u>Kontrakty terminowe na inne indeksy (MIDWIG, TechWIG)</u>	95
<u>Kontrakty terminowe na akcje spółek</u>	95
<u>Kontrakty terminowe na kursy walut (USD, EURO)</u>	97
<u>Do czego służą kontrakty terminowe?</u>	97
<u>Bibliografia</u>	104

Wstęp

Początki giełdowej przygody już za nami. Mam na myśli to, że po przeczytaniu pierwszej części tej serii posiadasz już Drogi Czytelniku pewną wiedzę na temat rynku giełdowego. Zapewne stawiasz pierwsze kroki w grze giełdowej, albo jeszcze ćwiczysz uczestnicząc w jakiejś wirtualnej rozgrywce.

Publikacja ta została pomyślana jako zbiór odpowiedzi na wątpliwości i pytania jakie powinny pojawić się u Ciebie po lekturze pierwszej części. Zawarłem w niej rozszerzenie wiadomości o polskim rynku giełdowym i metodach inwestycyjnych, z uwypukleniem tych cech, funkcji i zależności, które będziesz mógł wykorzystać w praktycznej grze giełdowej. Uważam, że powinieneś mieć świadomość tych rzeczy, po to by ustrzec się przed sytuacją, w której stracisz pieniądze (albo okazję do zarobku) tylko z powodu swojej niewiedzy.

Motywacją do wyboru tematów poruszonych tutaj są głównie maile od początkujących inwestorów, na które często odpowiadam. Także lektura postów na grupie dyskusyjnej utwierdza mnie w przekonaniu, że jest potrzeba istnienia tego e-booka. Przytoczę wypowiedź paso (pisownia oryginalna):

*szanowny kolego jezeli ty bawisz sie na parkiecie nie wiedzac co to jest PP i co z tym zrobic to tak jakbys siadl do auta nie majac prawa jazdy ,ruszyl nim i na autostradzie przy 200 kmh . mnie czyli pasazera zapytal sie gdzie jest hamulec i cala reszta w tej maszynie - czysta samobuja .
radze wiecej rozsadku w operowaniu ta maszyna*

pzdr

Książka łączy wiedzę teoretyczną z praktycznymi wskazówkami. Elementy te często są sztucznie oddzielane. Skutkuje to tym, że absolwenci uczelni ekonomicznych, choć mają wiedzę teoretyczną o funkcjonowaniu rynku, nie umieją inwestować pieniędzy (lub, co gorsza, wpojono im mylne zasady inwestycyjne oparte na akademickich rozważaniach), a praktycy choć umieją grać na giełdzie, nie do końca rozumieją mechanizmy funkcjonowania rynku. Po co oddzielnie uczyć się jednego i drugiego?

Owocnej lektury,

życzy Autor

O rynku kapitałowym raz jeszcze

W pierwszej części tej serii opisałem już podstawy funkcjonowania polskiego rynku kapitałowego i GPW w Warszawie. Tutaj rozwinę tę tematykę, podejmując nieco trudniejsze tematy.

Krótkie przypomnienie z poprzedniej części

W paru słowach przypomnę pojęcia, które w zasadzie powinny być już znane.¹

Częścią rynku finansowego, która jest przedmiotem tej książki jest **rynek papierów wartościowych**, których istotą jest odzwierciedlanie pewnych praw (własnościowych, wierzycielskich itp.). Cechą odróżniającą ten rynek od innych części gospodarki jest to, że jedynym powodem, dla którego kupujemy czy sprzedajemy papiery wartościowe jest chęć zysku. Domu zazwyczaj nie kupuje się po to, aby na nim zarobić, lecz po to, by w nim mieszkać.

Obrotu papierami wartościowymi dokonuje się na **Gieldzie**. Zasady obrotu giełdowego szczegółowo regulują odpowiednie ustawy i rozporządzenia Zarządu Giełdy. Ich celem jest zagwarantowanie podstawowych cech rynku giełdowego:

- równego dostępu do informacji
- płynności obrotu
- koncentracji popytu i podaży.

¹ Jeśli pewne podstawowe pojęcia nie są Ci znane, koniecznie przeczytaj pierwszą część tej książki.

Krótkie przypomnienie z poprzedniej części

Podstawy funkcjonowania rynku kapitałowego poznałeś w pierwszej części e-booka.

Inwestorzy na Giełdzie

Grając na giełdzie miej świadomość, że nie jesteś jedynym uczestnikiem tego rynku, co więcej, inni uczestnicy mogą diametralnie różnić się od Ciebie np. poziomem kapitału, umiejętnościami, zasobem wiedzy. Aby lepiej radzić sobie w giełdowych bojach najpierw należy poznać przeciwnika.

Ogólnie inwestorów na GPW dzielimy na dwie grupy: **instytucjonalnych** i **indywidualnych**. Do tych pierwszych zaliczamy banki, firmy ubezpieczeniowe i emerytalne, fundusze inwestycyjne. Jako inwestorów indywidualnych rozumiemy osoby prywatne, inwestujące na giełdzie za pośrednictwem biur maklerskich.

Krajowi inwestorzy instytucjonalni

Udział krajowych inwestorów instytucjonalnych w obrotach akcjami na warszawskiej giełdzie wynosi 34%².

O ile dla banków giełda nie jest pierwszorzędnym elementem ich działalności (udział banków jest niewielki), to dla firm ubezpieczeniowych, funduszy inwestycyjnych i emerytalnych jest ona nieodzownym obszarem ich działalności.

²Dane procentowe w tym paragrafie obrazują stan z I półrocza 2006r.

Zadaniem firm ubezpieczeniowych i funduszy emerytalnych jest świadczenie określonego rodzaju usługi finansowej. Aby móc wypłacać odszkodowania i emerytury firmy te zbierają składki. Atrakcyjniej na rynku wypada firma, która klientom zaoferuje wyższe świadczenie przy mniejszej składce. Oczywiście usługi te mogą się różnić w innych aspektach, np. niefinansowych (jakość obsługi, szerokość oferty itd.), ale my skupimy się na tym, co nas w tej chwili najbardziej interesuje.

Aby móc oferować klientom korzystniejsze warunki usług firmy muszą zgromadzone pieniądze inwestować. Giełda, która oferuje duże możliwości zarobku jest więc dla tego typu instytucji dobrym miejscem do lokowania kapitału, którym dysponują. Rosnąca powszechność ubezpieczeń, a także to, że Otwarte Fundusze Emerytalne, jak i inne programy emerytalne w Polsce, są dopiero w fazie rozwoju, co pociąga za sobą ciągły wzrost strumienia gotówki kierowanego do tychże firm. Wskutek czego dysponują one ogromnymi zasobami finansowymi i są liczącym się graczem.

Na GPW towarzystwom ubezpieczeniowym przypada 8% udziału w obrotach akcjami wśród krajowych inwestorów instytucjonalnych, a funduszom emerytalnym 21%.

Z uwagi na swoją rolę w realizowaniu celów społecznych państwa, na firmy ubezpieczeniowe i emerytalne narzucono pewne ograniczenia, aby chronić je przed ryzykiem straty. Chodzi tu głównie o zakaz operowania na rynkach terminowych, nakaz dywersyfikacji inwestycji oraz nakaz lokowania znacznej części portfela w papiery skarbowe.

Największym graczem wśród instytucji są fundusze inwestycyjne. Na warszawskiej giełdzie generują aż 41% obrotu przypadającego na inwestorów instytucjonalnych. Fundusz jest zasobem w całości wykorzystywanym przez specjalistów od gry giełdowej. Pełni funkcję zbiorowego inwestora, którego kapitał powstał przez połączenie środków licznych inwestorów indywidualnych.

Nie będę omawiał szerzej tego zagadnienia, gdyż książka ta ma przecież nauczyć Cię inwestować samodzielnie, a nie przez pośredników. Chcę jednak, abyś w tym momencie uświadomił sobie siłę, z jaką wymienione wcześniej instytucje wpływają na polski rynek giełdowy.

Inwestorzy zagraniczni

Inwestorzy zagraniczni kreuja 29% obrotu akcjami; w przypadku innych rodzajów papierów wartościowych - mniej. Głównie są to brytyjskie instytucje finansowe (3/4 inwestorów z zagranicy).

W erze globalizacji polska giełda nie działa w odcięciu od reszty świata. W istocie jest silna korelacja między różnymi giełdami na świecie. Spójrzmy na zestawienie wykresów polskiego indeksu WIG20 i amerykańskiego DJIA.